

SOLENS OCH MÅNENS HERMAFRODITISKA BARN

Introduktion, översättning och kommentarer av

TOMMY WESTLUND

ALKEMISKA AKADEMINS FÖRLAG

ALKEMISKA KLASSIKER 2

© 2009 ALKEMISKA AKADEMIN

*** 2009 ***

ALKEMISKA AKADEMINS FÖRLAG
GOTLANDSGATAN 74
116 38 STOCKHOLM
WWW.ALKEMISKA.AKADEMIN.SE

Solens och Månens hermafroditiska barn,

vilket är:

den naturliga och övernaturliga födseln, förstörelsen och
pånyttfödelsen av
Filosofernas barn
eller
en framställd teori och praktik om sättet
att söka och framställa De vises sten.

Av en okänd filosof och adept,
i 12 emblematiske bilder och lika många paragrafer.

Med appliceringar och förklaringar i lika många kanoniska
verser av den kända svenske adepten Norton, presenterat från
ett forntida manuskript.

Nu dock förklarad utifrån den mystiska förståelsen och
esoteriska upplysningen, tillsammans med Salomons
kabbalistiska tecken,
av
en Naturens lärjunge.

L.C.S.

INTRODUKTION

Det är en stor gläde att välkomna dig som läsare till denna mycket innehållsrika skrift, som med sitt kompakta språk i text och bild omfamnar hela alkemins opus och i mitt tycke har en rättmätig plats bredvid äldre klassiska och mer välkända verk.

Skriften publicerades första gången år 1752¹, med titeln *Hermaphroditisches Sonn- und Mond-Kind*, men finns i manuskriptform daterad till 1735. Den är skriven av "en okänd filosof och adept" med signaturen L.C.S., vars identitet fortfarande är okänd. I förordet framgår att bokens 12 kanon är författade av en svensk vid namn Norton eller Hautnorton, "presenterat från ett forntida manuskript", och även dennes identitet är höljd i dunkel.

Vad gäller denne svenska alkemist Norton, eller Hautnorton, så beskrivs han i förordet som en svärson till den kände alkemisten Sendivogius². Norton identifierades tidigt som Josaphat Friederich Hautnorton³, som år 1657 publicerade ett alkemiskt verk⁴ där han undertecknade sig som *Sonn Sendivogii, genant I.F.H.S.* Namnet ansågs

---

¹ Den svenska översättningen är gjord utifrån 1752-utgåvan. Alla kursiva ord i originaltexten är behållna i den svenska texten, då författaren med dessa ofta velat belysa en specifik alkemisk aspekt.

² Michael Sendivogius (1566-1636) var en polsk alkemist, kemist och filosof, som sägs ha transmurerat kvicksilver till guld i kejsare Rudolf II:s närvaro med hjälp av filosofernas sten. Han var även med i med ett *kabbalistiskt sällskap av okände filosofer* (novo Cabalae Philosophorum Incognuorum dignissimo Sodali), och brev finns bevarade där han lär upp en ny medbroder i alkemins konst.

³ Svensk då han skulle härstamma från Svenska Livland, ett svenskt hertigdöme från 1628-1721 som sträckte sig från södra delen av Estland till norra delen av Lettland.

⁴ *Der Verlangte Dritte Anfang der Mineralischen Dingen*, som året därpå publicerades med titeln *Lucerna Salis Philosophorum*.

snart vara en psuedonym för Johann Harprecht⁵ (1610-1660), sagd att vara son till en professor från Tübingen. Nu kan det mycket väl vara så att även detta namn är en psuedonym. Ett anagram i boken verkar antyda att det i själva verket är den kände kemisten Johannes Rudolpus Glauber (1604-1670) som är författaren.⁶ Då det är känt att denne brevväxlade med Sendivogius, och kanske även kände honom privat, skulle ett av honom alkemiskt verk mycket väl kunna signeras som Sendivogius son.

De tolv vackra illustrationerna är i klassisk alkemisk stil, med välkända motiv som fontäner, solar och månar, drakar, gröna lejon, svarta korpar, örnar, vita svanar och oroborus. De har reproducerats och använts i olika sammanhang för att belysa alkemins bildspråk, men själva texten har fått förvånansvärt litet uppmärksamhet. Den är förvisso tämligen abstrakt, där emblem, parabler och allegorier används på ett sätt som gör den svårtolkad utan tidigare erfarenhet inom den nobla konsten. Författaren, L.C.S., skriver själv om det medvetna valet att blott skriva för konstens barn och ej för de ignoranta, och sant är att den varken kommer att omvända en tvivlare eller frälsa en ignorant. En stor grupp hamnar dock mitt emellan konstens barn och de ignoranta, nämligen de sk sofisterna och tubbarna, dvs de som antingen tror att alkemins konst handlar om blott filosofiska spekulationer eller något som kräver dyrbart utrustade laboratorier och komplicerade kemiska arbeten. Med andra ord, de som ser alkemin som en rent inre process (psykologi) eller rent yttre process (kemi). Båda dessa, hävdar L.C.S., blundar för möjligheten att förstå alkemins sanna väsen, dess prima materia och hemliga eld, vilket han inte drar sig för att påpeka många gånger om i texten. Han förespråkar alltså en gyllene medelväg mellan dessa ytterligheter, en medelväg som annorstädes benämns som den konungliga vägen. Det är inte svårt att igenkänna kritik mot dåtidens allt mer rådande alkemiska ideal, som i mångt och mycket fortfarande gäller än idag.

---

⁵ I.F.H.S. skulle då motsvara *Johannes, Filius, Harprehti, Svecus*.

⁶ Anagrammet är *Vah! Longus Verbo, Sed Nil Supra!* vilket Adam McLean uttytt till Johannes Rudolpus Glauber. Glauber har gett namn åt glaubersalt, ett natriumsulfat som blev vida populärt pga. dess laxerande och därigenom helande effekt (av Glauber själv kallad *sal mirabilis*). Han var den första som syntetiserade saltsyra och salpetersyra, och isolerade antimontriklorid (antimonsmör), arseniktriklorid (arseniksmör), tennklorid och zinkklorid, och har skrivit ett fyrtiotal kemiska verk.

Boken är indelad i 12 kapitel som vart och ett följer samma struktur; först kommer en illustration, följt av en förklaring av densamma. Därefter en paragraf på vers, med tillhörande förklaring. Slutligen följer en kanon på vers, med tillhörande förklaring. Således låter L.C.S. oss identifiera åtminstone tre olika författare; a) paragrafernas författare, b) Norton, och c) L.C.S. som kommenterat och tolkat dessa. Detta kan naturligtvis vara ett försök att göra delar av texten äldre (för att, så att säga, göra den mer anrik), där L.C.S. beklagar sig i förordet att författaren till paragraferna förtigit sin stomme och överlämnat detta till Norton.

Således vill traktatet erbjuda en möjlighet för de ärligt trängande att genom studier och kontemplation låsa upp alkemins teori och praktik, och därigenom även öppna upp en förståelse för att rätt kunna tolka andra alkemiska verk. Och emblemen med tillhörande text besitter verkligen en potential att öppna upp en djup visdomsväg, som är helt samstämmig med klassiska alkemiska traktat såsom *Smaragdtavlan*, *Splendor Solis*, *Rosarium Philosophurum* etc.

Genomgående i texten understryks det gamla axiomat om att endast *ett* ämne, *en* eld och *ett* kärl är nödvändigt, i en process som följer Maria Profetissas sammanfattande beskrivning av konsten: att ett blir två, två blir tre, och från det tredje kommer ett som det fjärde.⁷ Vidare tydliggörs opusets process genom de fyra alkemiska faserna, nigredo-svart, albedo-vit, citrinitas-gul och rubedo-röd, vilka även ges planetkorrespondenser.

Även om många alkemiska verk utger sig för att beskriva hela opuset, så är det likväl snarare undantag än regel att så verkligen är fallet. Detta traktat gör dock detta, från allegoriska beskrivningar om vad *prima materia*, *urmaterialet*, är till hur alkemisten bearbetar detta genom alla faser och operationer fram till multipliceringen och projiceringen. Med en viss cirkulär-beskrivning möjliggörs att lager efter lager låses upp och det som kanske initialt var oklart belyses senare igen utifrån nya insikter.

Utifrån författarens egna ord lärs här två saker ut som alla filosofer håller tyst om, nämligen det filosofiska kaoset eller alkemins mytomspunna *prima materia*, hur den skall mottagas och bearbetas, och den hemliga eldens *secretum secretissimum*. Det är dock inte fråga om

---

⁷ Utöver direkta hänvisningar hänvisas denna tetractys även till X, talet 10, i texten.

att blott lära sig kemiska recept eller att bli varse arketyper i psykets många skikt. Detta är den konungsliga vägens alkemi, som berör naturens och tillvarons djupaste mysterier och alltså både handlar om yttre och inre skeenden, och det medium som transcenderar polariteter och upplöser dualismens illusion. Genom studium, kontemplation och meditation kan så en sann mystik förståelse av naturen och skapelsen öppnas upp, för den med ögon att se och öron att höra med.

TOMMY WESTLUND

